

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Masarykova základní škola Dolní Roveň, okres Pardubice

533 71 Dolní Roveň 200

Identifikátor školy: 600 096 076

Termín konání inspekce: 1. – 8. prosinec 2003

Čj.:	J2-1008/04-2651
Signatura:	kj2cx117

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve vyučovacích předmětech český jazyk, občanská výchova, dějepis, rodinná výchova, matematika, fyzika, přírodopis, zeměpis, anglický jazyk, prvouka, přírodověda a praktické činnosti na 1. stupni vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a současně pro výchovně-vzdělávací činnost ve školní družině,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti pro český jazyk, občanskou výchovu, dějepis, rodinnou výchovu, matematiku, fyziku, přírodopis, zeměpis, anglický jazyk, prvouku, přírodovědu a praktické činnosti na 1. stupni vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a výchovně-vzdělávací činnosti ve školní družině,
- ❖ průběhu výsledků vzdělávání a výchovy v českém jazyku, občanské výchově, dějepisu, rodinné výchově, matematice, fyzice, přírodopisu, zeměpisu, anglickém jazyku, prvouce, přírodovědě a praktických činnostech na 1. stupni vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ organizace a průběhu výchovně-vzdělávací činnosti ve školní družině.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Masarykova základní škola Dolní Roveň je příspěvkovou organizací sdružující základní školu, školní družinu a školní jídelnu. V budově odloučeného pracoviště v Horní Rovni se učí žáci 1. až 4. ročníku a je zde umístěna i školní družina. Pro výuku tělesné výchovy je pronajímána tělocvična místního Sokola.

V letošním školním roce navštěvuje základní školu 226 žáků rozdělených do 12 tříd, přičemž kapacita školy je 400 žáků. Do školní družiny bylo v době inspekce zapsáno 68 dětí, kapacita je 75 žáků. Kapacita školní jídelny 400 jídel nebyla v době inspekce překročena.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Vzhledem ke stávajícímu počtu žáků má škola málo paralelních tříd a z toho vyplývající i celkově nízký počet pedagogických pracovníků. Důsledkem toho je skutečnost, že nelze pokrýt všechny vyučovacích předměty učiteli s odbornou způsobilostí pro daný předmět. Většina vyučujících do školy dojíždí z jiných obcí.

Výuku předmětů prvouka, přírodověda a praktické činnosti na 1. stupni zabezpečuje 7 vyučujících, z nichž 5 splňuje pedagogickou a odbornou způsobilost (dále OPZ) pro výuku těchto předmětů, jeden má způsobilost pro 2. stupeň a jedna učitelka středoškolské vzdělání.

Vyučující dějepisu mají OPZ, český jazyk je na 2. stupni ze 60 % vyučován učiteli s OPZ. Učitelky občanské a rodinné výchovy disponují pouze pedagogickou způsobilostí. Matematika je v jedné třídě vyučována učitelkou bez OPZ pro výuku na základní škole a ve dvou třídách učiteli se způsobilostí pouze pedagogickou. Vyučující fyziky splňují podmínky OPZ pro její výuku. Anglický jazyk vyučují celkem 3 vyučující bez odborné způsobilosti pro výuku cizího jazyka. Z toho 2 učitelky mají středoškolské vzdělávání, učitel splňuje podmínky pedagogické způsobilosti. Pro výuku přírodopisu škola nedisponuje učiteli s OPZ. Skladba pracovních úvazků pedagogických pracovníků, sledovaná vzhledem k hospitovaným předmětům, zohledňuje jejich odbornou a pedagogickou způsobilost.

Ve školní družině (dále ŠD) pracují 3 vychovatelky, z nich jen jedna splňuje podmínky OPZ, která v organizační struktuře školy je zařazena jako vedoucí vychovatelka. To se projevuje rozdílem v rozsahu kompetencí i stanovení míry povinnosti výchovné práce.

Organizační řád školy, organizační schéma, pracovní náplně vedoucích pracovníků a vnitřní řád školy vymezují povinnosti i pravomoci zaměstnanců. Organizační řád platný od 1. ledna 1993 není zcela přizpůsoben novelizacím vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Informace uvnitř školy jsou předávány osobním stykem se zaměstnanci a na poradách vedení školy s učitelským sborem. Obsahem těchto porad, mimo organizačních záležitostí, je seznámení s celkovými výsledky hospitací a konzultují se otázky související s výchovou a vzděláváním. Zákonní zástupci žáků jsou informováni o činnosti školy, prospěchu a chování žáků na třídních schůzkách a informačních odpoledních. Souhrnné informace dostávají rodiče žáků písemně na začátku roku prostřednictvím školního zpravodaje. Jako poradní orgány ředitele školy fungují: vedení školy (ředitel, zástupce ředitele, ekonomka, vedoucí školní jídelny, školník – 1x týdně schůzka), 5 metodických orgánů, žakovská rada, výbor Sdružení rodičů a přátel dětí školy.

Vedení nepedagogických pracovníků při zajištění provozu školy je bezproblémové. Rezervy jsou v případě kontroly některých pedagogů, kteří vyučují předmětům bez odborné způsobilosti. Zejména častější hospitační činnost u těchto učitelů by pomohla zlepšit kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je v souladu se zaměřením a cíli školy. Uskutečňované sebehodnocení zaměstnanců má pozitivní vliv na jejich profesionální růst.

Personální podmínky jsou celkově dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola má pro svou činnost přiměřeně udržované a čisté prostory (12 tříd, 5 odborných pracoven, knihovnu a dále dětské hřiště a tělocvičnu pro 1. –4. ročník, školní hřiště a pronajatou tělocvičnu místního Sokola). Žáci jsou vybaveni platnými učebnicemi, vybavení kabinetů pomůckami umožňuje uskutečňovat přijatý vzdělávací program. Pro výuku slouží 7 počítačů dodaných MŠMT a 6 počítačů vlastních. Každou středu od 13 do 15 hodin je žákům přístupný Internet.

Výuka na 1. stupni probíhala v kmenových třídách, které jsou převážně vyzdobeny zdařilými pracemi žáků a názorným materiálem. Ve třídách je vytvořeno pro žáky příznivé, motivační prostředí. Učební pomůcky na 1. stupni jsou většinou staršího data.

Též všechny hospitované hodiny na 2. stupni probíhaly v kmenových třídách, jejichž uspořádání a estetická úroveň byla na běžné úrovni. Často používaným učebním materiálem vedle učebnic byly kopírované texty či schémata. Historické a zeměpisné učivo bylo demonstrováno na příslušných nástěnných i učebnicových mapách. V jedné z hodin přírodopisu pracoval každý žák s lupou a mikroskopem, v jiné byly jako demonstrační pomůcky využity vycpaniny ptáků. Výuka českého jazyka byla obohacena v omezeném množství jazykovými příručkami, pravidly českého pravopisu a slovníky. Některé tituly jsou již staršího data vydání. Ve škole funguje žakovská i učitelská knihovna, jejíž knižní přírůstek souvisejí s finančními možnostmi školy.

Prostory pro činnost s dětmi ve ŠD tvoří 1 místnost, která je centrem školní družiny. Dále je využívána kmenová třída 2. ročníku a malá tělocvična, tzv. herna. Všechny prostory budovy jsou vkusně zdobeny aktuálními dětskými pracemi. Vybavení ŠD je převážně starší, ale

funkční a udržované. K dispozici je především dostatek sportovních potřeb a výtvarného materiálu. Hračky a stolní hry jsou zastoupeny v omezené míře. Jeden starší počítač a televize s videem jsou využívány spíše jako doplněk odpočinkových činností.

Materiálně-technické podmínky, umožňující realizovat přijatý vzdělávací program, jsou dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Výuka se ve škole uskutečňuje podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2. Škola je v síti projektu Státního zdravotního ústavu „Školy podporující zdraví“. Posouzení práce se žáky, kteří mají speciální vzdělávací potřeby, je uvedeno v kapitole výchovné poradenství.

Přijatý vzdělávací program je realizován.

Provedené úpravy výchovně-vzdělávacího procesu školy jsou v rozsahu stanoveném učebním plánem. Učební osnovy jsou, až na výjimku v matematice (ve školním roce 2002/2003 nebylo s žáky 8. a 9. tříd probráno učivo základy statistiky a základy finanční matematiky), plněny.

Kontrola naplňování učebních osnov je neúčinná.

V organizaci výchovně vzdělávacího procesu nebyly dodrženy stanovené délky přestávek mezi 5. a 6., 6. a 7., 7. a 8. vyučovací hodinou. Dále žákyně 8. ročníku mají jeden den v týdnu v jednom sledu 7 vyučovacích hodin. Porušení vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, souvisí zejména s dopravním spojením žáků školy.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu je funkční, je však porušena výše uvedená vyhláška o základní škole.

Výchovné poradenství

Velmi zkušený, kvalifikovaný výchovný poradce zabezpečuje danou oblast ve škole již řadu let. Zároveň vykonává funkci zástupce ředitele školy. Ve své činnosti se zaměřuje na všechny úkoly z dané problematiky plynoucí. Jeho činnost je koncepční a systematická, každoročně aktuálně plánována. Úzce spolupracuje s ředitelem školy i se svými kolegy, zejména třídními učiteli.

Zajišťuje veškeré administrativní záležitosti týkající se integrace zdravotně postižených žáků (36 žáků s vývojovými poruchami učení - dále jen VPU). Úzce spolupracuje s psychologem pedagogicko-psychologické poradny, který má konzultační hodiny každý měsíc přímo ve škole. Do integrace jsou přirozenou formou zapojeni rodiče žáků, stvrzující podpisem spolupráci se školou formou vzájemné dohody. Ve vážnějších případech jsou žáci hodnoceni slovně (se souhlasem rodičů). Každý týden probíhá individuální reedukační činnost těchto žáků. Zatím se nepodařilo docílit, aby všichni vyučující na 1. stupni a vyučující českého jazyka na 2. stupni absolvovali kurz VPU a využívali získané poznatky při výuce i individuální reedukaci.

Oblast předprofesní orientace a volby povolání vycházejících žáků zabezpečuje výchovný poradce ve spolupráci s úřadem práce a zástupci středního školství. Dle potřeby se podílí na řešení aktuálních školních či osobních problémů žáků. V rámci posouzení klimatu třídy jsou aktuálně zadávány sociometrické testy. Velkým přínosem pro navázání spolupráce s rodiči žáků se stal vydávaný školní bulletin a "Roveňský šestáček", obsahující informace o dění ve škole, vlastní tvorbu žáků včetně nabídky spolupodílení se na školních a mimoškolních aktivitách dětí.

Výchovný poradce úzce spolupracuje s protidrogovou preventistkou školy. V oblasti prevence sociálně patologických jevů je ve škole vytvářena příznivá atmosféra, založená na velké škále mimoškolních i školních aktivit nad rámec povinného vzdělávání (zájmové kroužky, školení, přednášky, práce s literaturou, osvěta pro rodiče, den boje proti AIDS, prvky v rodinné výchově atd.). Program prevence je velmi kvalitně zpracovaný, je cílený a konkrétní, promyšlený na podmínky dané školy. Naplánované aktivity se daří plnit.

Kontaktem výchovného poradce se členy pedagogického sboru, rodiči žáků, pedagogicko-psychologickou poradnou a dalšími zainteresovanými stranami je vytvářen velmi kvalitní poradenský servis služeb v procesu vzdělávání.

Výchovné poradenství výrazně přispívá ke zkvalitňování výchovně-vzdělávacího procesu školy.

Volitelnými předměty od 7. ročníku jsou informatika, seminář a praktikum z přírodovědných předmětů a technické kreslení. Jako nepovinné předměty škola nabízí pohybové a sportovní aktivity, sborový zpěv, zdravotní tělesnou výchovu, cvičení z českého jazyka a z matematiky.

V době inspekce bylo ve IV. B uskutečněno projektové vyučování „Dobrodružství s pohádkami“ a začínal projekt „Vánoce“ prostupující výukou ve všech ročnících a téměř všech předmětech s mnoha doprovodnými akcemi pro veřejnost. Další projekty jsou připravené v průběhu školního roku.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni v předmětech prvouka, přírodověda a praktické činnosti

Organizace většiny hodin byla účelná, téměř ve všech hodinách dávali učitelé jasné a srozumitelné pokyny. Výukové cíle byly přiměřené věku, dovednostem a schopnostem žáků.

V přípravě učitelů na výuku převažovala pečlivá a důsledná činnost, jen výjimečně byla konstatována spíše rutinní práce postrádající hlubší promyšlenost a individuální přípravu.

Hospitované hodiny byly vyučovány v kmenových učebnách jednotlivých tříd. Žáci pracovali s učebnicemi a sešity, zařazení učebních pomůcek v hodinách bylo rozdílné. Ve většině hodin využívali žáci názorný materiál, didaktické pomůcky, které je vedly k větší aktivitě a zájmu o učivo. V několika hodinách učební pomůcky či názorný materiál použity nebyly, přestože by vytvořily vhodné doplnění a zpestření výuky. Vyučující zpravidla zařazovali do hodin relaxační činnosti, pozitivní dopad měly vstupy písniček a říkadel, poslech hudby z radiomagnetofonu.

Ve vyučovacích hodinách převládala tvůrčí atmosféra, žáci pracovali s chutí, navazovali na své zkušenosti a vyvozovali nové učivo. Uplatněním pestrých a rozmanitých metod práce podporovali učitelé jejich spontánní zájem o výuku. Hra, aplikace učiva na konkrétní zážitky žáků, poznatky z praktického života, problémové otázky, střídání frontální a skupinové práce zvyšovaly efektivitu sledovaných hodin. Zařazeno bylo velmi kvalitní projektové vyučování ve 4. ročníku – Dobrodružství s pohádkami. Patrná byla i výuka, kdy organizace, formy i metody práce byly postaveny na zprostředkujícím způsobu vzdělání. Dlouhá práce s učebnicí vedla ke stereotypu, chybějící názornost a nepřiměřenost některých činností vedly k nízké efektivitě výuky. Při praktických činnostech učitelé vytvářeli a rozvíjeli pracovní dovednosti žáků uplatnitelné v praktickém životě.

V průběhu výuky byli žáci nenásilně motivováni poznatky z praxe a zajímavostmi vztahujícími se k učivu. Učitelé vhodně využívali mezipředmětových vztahů.

V některých hodinách nebo jejich částech, kdy převažovala verbální dominance vyučujících, byl slovní projev žáků minimální. V jiných byla pozornost cíleně věnována diskusi a rozvoji

komunikativních schopností. Časté využívání pochval a oceňování jednotlivých částí i v méně zdařilých pracích pozitivně ovlivňovalo atmosféru a zvyšovalo zájem žáků o předmět. Výrazným kladem všech zhlédnutých hodin byla přirozená autorita učitelů, jejich vstřícnost, laskavost a snaha o partnerské jednání.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání v předmětech prvouka, přírodověda a praktické činnosti na 1. stupni je velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů – český jazyk, občanská výchova, dějepis a rodinná výchova

Vzdělávacím programem stanovený obsah učiva vyučující zpracovali do celoročních tématických plánů s časovým upřesněním jednotlivých kapitol. Volili vhodné a přiměřené požadavky na znalosti a dovednosti žáků. V případech zjištěných vývojových poruch žáků docházelo v hodinách českého jazyka k jejich odpovídajícímu zohlednění. Ze způsobu vedení hospitovaných hodin, z jejich organizační a zejména obsahové struktury byla zřejmá připravenost vyučujících na vykonávanou pedagogickou činnost. Ve výuce byla naplněna věcná a odborná správnost probíraného učiva. Z přístupu většiny pedagogů k výuce vyzařovalo nadšení a smysl pro tvořivý a novátorský styl pedagogické práce.

Sledované hodiny byly často vhodně motivačně vedené, provázené průběžným povzbuzováním i individuálními pochvalami žáků.

Žákovské knížky dokládaly přiměřenou četnost hodnocení a klasifikace žáků ve sledovaných předmětech. Nebyla opomíjena snaha a aktivita žáků během vyučovacích hodin, za což byli žáci průběžně chváleni. Ostatní, pasivnější jedinci, byli vhodně motivováni a povzbuzováni k zapojení se do školní práce. Pouze výjimečně vyučující nedbala na situaci ve třídě a obracela se neustále na tytéž žáky.

V organizaci, metodách a formách práce prolínalo moderní, alternativní pojetí výuky s prvky tradičního frontálního vyučování. Tímto se některé části hodin staly pro žáky méně přitažlivými s nižší efektivitou výuky. Naopak zařazování skupinové práce, projektového vyučování a kooperujících forem práce přinášelo zvýšený zájem žáků a vysokou produktivitu práce. V některých hodinách bylo opomíjeno dostatečné využívání tabule pro posílení vizuální stimulace žáků. Ve většině sledovaných hodin nechyběly nástěnné přehledy probíraného učiva, vhodné publikace k přiblížení nové látky, v historickém učivu žáci pracovali s nástěnnými mapami. V hodinách rodinné výchovy se vyučující vynikajícím způsobem dařilo integrovat dosavadní zkušenosti a znalosti žáků s novými poznatky pomocí specifických a netradičních metod práce (simulace, demonstrativní výuka apod.).

Často bylo ve výuce patrné i cílené směřování k jazykovému vzdělávání, rozvoji komunikačních kompetencí a kultivaci mluveného projevu. Žákům byl zpravidla poskytován prostor pro vyjádření vlastního názoru, vedoucí k upevnování sebedůvěry, osobnostnímu a sociálnímu rozvoji žáků a vzájemnému respektu. Kladným rysem bylo zařazování aktuálních společenských událostí, prvků regionální kultury a v neposlední řadě využití teoretických znalostí i praktických zkušeností žáků. Prvky environmentální výchovy byly zařazovány zejména v hodinách rodinné výchovy.

Ve třídách převládala příjemná pracovní atmosféra. Celkové pojetí sledovaného výchovně vzdělávacího procesu naplňovalo psychohygienické požadavky na úspěšnou školní práci žáků. Způsob komunikace mezi vyučujícími a žáky byl zpravidla vstřícný a přiměřeně přátelský. V několika případech se nepodařilo zakončit vyučovací hodinu tak, aby žáci měli dostatek času na relaxaci a přípravu na další vyučovací hodinu.

V souhrnu je výuka vybraných předmětů velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyku

Předmět je vyučován v tříhodinové týdenní časové dotaci. Stanovené výukové cíle většinou korespondovaly s věkem a schopnostmi žáků. Probírané kapitoly navazovaly na předcházející lekce. Tematické plány jsou zpracovány promyšleně, nekopírují doslova obsah učebnic. Posloupnost učiva vychází z učebních osnov a logické návaznosti. Určité metodické a didaktické nedostatky vykazovaly hodiny učitelky s nejkratší praxí, jinak bylo učivo žákům předkládáno věcně i odborně správně.

Vyučování probíhalo v kmenových třídách s tradičním uspořádáním nábytku. Žáci strávili vždy celou vyučovací jednotku v lavicích. Ani při výuce nejmladších žáků nebyly pro změnu pracovního místa využity koberce, jimiž jsou jejich učebny vybaveny. Vyučovací proces pedagogové zpestřovali různými vlastními pomůckami - kartičkami se slovy, s otázkami, nakopírovanými pracovními listy apod.

Výuku vedli učitelé frontálním způsobem, střídali společné a samostatné aktivity. Občas zařadili prvky kooperativního učení. Vyučovací jednotky byly pestré, obsahovaly množství různých činností. Některé začínaly krátkým rozmluvením – odpovídáním na otázky, jiné klasickým opakováním slovní zásoby, jedenkrát bylo v úvodu hodiny zařazeno zkoušení probraného konverzačního tématu. Průběžně pak žáci procvičovali a upevňovali vysvětlené gramatické jevy a pracovali s textem – četli, překládali, vyhledávali informace apod. Při vyvozování nových poznatků vyučující spolupracovali se žáky. Organizační pokyny byly vydávány převážně v angličtině, někdy s českým překladem, pro žáky 4. ročníku česky s anglickým překladem. Pracovní tempo bylo přiměřené. V navštívených hodinách zpravidla nechybělo zařazení relaxačních prvků.

Vyučující žáky motivovali v úvodu výuky podrobným seznámením s plánem činnosti, průběžně pak soutěží, písničkou, říkankou, zajímavými úkoly, pochvalou, povzbuzením nebo oceněním za práci. Žáci vesměs projevovali o daný předmět zájem, ve většině vyučovacích jednotek aktivně spolupracovali s učiteli.

Vzájemná komunikace byla založena převážně na oboustranné důvěře a na respektování dohodnutých zásad. Nevhodné, rušivé chování některých žáků se objevilo pouze v hodinách nezkušené učitelky, která je řešila výrazným napomínáním, čímž vytrhávala z práce i ostatní žáky. Žáci měli ve všech hodinách možnost dotazů, mohli vyjadřovat svůj názor, byli vedeni k rozvoji komunikativních dovedností. Hodnocení v průběhu výuky bylo slovní a bylo zaměřeno převážně pozitivně. Klasifikace byla vždy odůvodněná. Závěrečné celkové zhodnocení práce žáků často chybělo.

Úroveň výuky anglického jazyka je hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Hospitace byly uskutečněny ve všech třídách školy. Ve sledovaných hodinách byly splněny výukové cíle v souladu s tematickými plány učiva. V tematických plánech pro letošní školní rok jsou obsažena všechna témata dle osnov, v 6. ročníku však chybí koordinace s fyzikou. Hodiny vedené učiteli s OPZ byly výrazně kvalitnější než hodiny kde vyučovali učitelé pouze s pedagogickou způsobilostí. V méně úspěšných hodinách se vyskytovaly drobné odborné chyby a zejména chyběla aktivizace žáků pomocí volby vhodných vyučovacích metod. V těchto hodinách chyběl systém, mnohdy byly kladeny na žáky nepřiměřené nároky a naopak nízké. V učebnách 1. až 4. ročníku, vyzdobených zejména žákovskými pracemi, využíváním pomůcek a prodlouženou expozicí učiva bylo vytvořeno pro žáky podnětné, přátelské a pro výuku příznivé prostředí. Ve vyšších ročnících byla estetická úroveň učeben a využívání pomůcek na standardní úrovni.

Většina hospitovaných hodin byla založena na činnosti žáků, kdy učitelé vystupovali jako organizátoři výuky. Nejúspěšnější byly hodiny, kdy žáci pracovali induktivní metodou s možností samostatně zobecňovat matematické operace a zažít radost z úspěchu. Tempo výuky vždy bylo přiměřené schopnostem žáků. V nižších ročnících učitelky využívaly přirozené soutěživosti žáků. Též se jim velmi dobře dařilo žáky motivovat, vzbuzovat zájem o výuku. Při řešení slovních úloh je málo dbáno na porozumění textu, často chybí i vizuální vnímání textu, důraz je kladen spíše na matematické dovednosti. Ve většině hodin bylo dbáno na relaxaci žáků a na kompenzaci tělesné zátěže.

Ve většině hospitovaných hodin byl partnerský vztah mezi učiteli a žáky založený na vzájemném respektu a porozumění. Tam, kde si učitelé nebyli jistí po odborné stránce, chyběl žákům prostor pro vyjadřování vlastního názoru. K hodnocení žáků učiteli je využíváno písemných a ústních projevů žáků. Hodnocení je většinou pozitivně motivační. V nižších ročnících je běžné, že žáci jsou za svůj výkon chváleni a zejména je učitelkami oceňován pokrok v učení. První čtvrtletní práce letošního školního roku v jednom ročníku nemá patřičnou úroveň zadáním příkladů, které nesouvisí s výukou dle tematického plánu.

V souhrnu jsou průběh a výsledky vzdělávání v matematice dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice

Ve všech sledovaných hodinách pedagogové stanovili reálné výukové cíle. Probíraná témata vycházela z učebních osnov a tematických plánů. Vyučující předkládali žákům učivo věcně i odborně správně.

Vyučování daného předmětu se uskutečňovalo v kmenových třídách, což mělo za následek nižší úroveň názornosti výuky. Všechny pomůcky musí učitelé donášet, provádění demonstračních i žákovských pokusů je problematické. Kromě učebnic a sešitů byly při výuce využity ještě skleněné baňky, závaží, různé předměty k určování jejich vlastností, kartičky s příkony elektrospotřebičů, s převody jednotek apod.

Hodiny měly obvyklou stavbu. Vyučování učitelé vedli frontálním způsobem, převládala společná práce nad samostatnou. Výjimečně byly zařazeny prvky činnostního a kooperativního učení. V úvodu bylo většinou společně zopakováno předešlé téma. Následoval výklad nové látky, vedený ve spolupráci se žáky. Vyučující rozvíjeli logické uvažování žáků a myšlení v souvislostech. V další části vyučovacích jednotek byly procvičovány výpočty příkladů z právě probrané oblasti učiva. Upevňování získaných vědomostí věnovali pedagogové dostatek času. Tempo výuky korespondovalo s možnostmi žáků, relaxační prvky začleňovali učitelé do vyučovacích jednotek jen občas.

Aktivitu a zájem učitelé u žáků vzbuzovali především formou zadávání zajímavých úkolů, předvádění experimentů a využití praktických vědomostí. Jako motivace sloužilo i úvodní seznámení s plánem činnosti a průběžná pochvala či povzbuzení.

Žáci většinou akceptovali stanovená pravidla komunikace. Ve všech sledovaných hodinách měli možnost projevit svoje názory, měli prostor pro otázky, rozvíjeli své komunikativní dovednosti. Hodnocení prováděli pedagogové průběžně slovně. U učitelky bylo zaměřeno výrazně pozitivně, u učitele občas až negativně. Klasifikace se ve sledovaných hodinách nevyskytla. Závěrečné celkové zhodnocení práce žáků často chybělo.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpisu a přírodopisu

Sledovaná výuka zeměpisu byla věcně a odborně správná. Využívání učebních pomůcek a pečlivá příprava učitelky na vyučovací hodiny vytvářela u žáků pozitivní vztah k předmětu. Hodiny měly účelné vnitřní členění s možností žáků hledat a zpracovávat informace

a vyjadřovat vlastní názor. Týmová spolupráce žáků byla samozřejmostí, panovalo příznivé klima vzájemného respektování. Samostatné práci žáků předcházela účinná motivace, žáci zažívali radost z úspěšného splnění úkolů. Žáci se učili orientovat v zeměpise světadílů, ve zvláštностech života jejich obyvatel, samostatně pracovali s mapou.

Přestože učitelé přírodopisu nemají odbornou způsobilost pro výuku tohoto předmětu, pouze v jedné hodině nebyla organizace výuky zvládnuta. Naopak jedna z hospitovaných hodin měla všechny atributy moderní výuky – vyučující byla organizátorem výuky, průběh byl založen na činnosti žáků, vhodné střídání metod práce, odpovídající tempo, vizuální vjemy, demonstrační pomůcky, jednoduchý zápis, vytváření ucelené představy o mnohotvárných formách života na Zemi. V dalších hodinách všichni žáci pracovali s lupou a mikroskopem, prakticky se učili poskytovat první pomoc. Učení bylo spojováno se zkušenostmi a dovednostmi žáků. Až na organizačně nezvládnutou hodinu byla akceptována stanovená pravidla komunikace mezi učitelem a žáky.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání ve vyučovacích předmětech zeměpis a přírodopis je celkově velmi dobrá.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Z českého jazyka jsou zadávány vstupní a srovnávací písemné práce, z matematiky čtvrtletní práce (v případě jejího zadání vyučujícím bez OPZ nemá práce vypovídající hodnotu). Analýza výsledků výše uvedených písemných prací probíhá spíše jen na úrovni vyučujícího daného předmětu v dané třídě. Vnější evaluační nástroje škola nevyužívá.

Celkový průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech je velmi dobrý.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY

Školní družina

Školní družina má tři oddělení. Velká část žáků zapsaných do ŠD je dojíždějících z okolních vesnic, jejich odchody jsou závislé na odjezdech spojů. Tato skutečnost významně ovlivňuje organizaci i naplnění činnosti ŠD.

Provoz je ranní v době od 6:30 do 7:30 hodin a odpolední od 11:15 do 16:00 hodin. Na provoz družiny je vybírán finanční příspěvek ve výši 50 Kč za žáka měsíčně. Z těchto prostředků je hrazeno vybavení a potřeby školní družiny.

Výchovně - vzdělávací činnost školní družiny vychází z místních podmínek a navazuje na chod základní školy. Funguje spolupráce s ostatními pedagogickými pracovníky a s vedením školy. Při kontrole Přehledu výchovně vzdělávací práce byly zjištěny nedostatky, které byly v průběhu inspekce odstraněny. Kontrolní činnost ze strany ředitele probíhá převážně neformálně.

Jednotlivé složky činnosti se přirozeně prolínají a doplňují. Jsou s rozmyslem plánovány z hlediska efektivního využití času, který děti v ŠD tráví s ohledem na odjezdy autobusů. Tomu odpovídá režim dne a organizace služeb vychovatelek, provoz tzv. ranní družiny, dozor při cestě k autobusu. Jednotlivé činnosti jsou rozplánovány na týdny, vlastní činnost včetně pobytu venku je korigována podle aktuální potřeby a počasí.

Z pozorování je patrné, že návyky dětí a jejich motivace jsou vytvářeny a pěstovány dlouhodobě a nenásilně, pobyt v ŠD je pro ně příjemný, komunikace mezi dětmi a vychovatelkami a dětmi navzájem je přirozená. Charakteristickými jevy při odpočinkových činnostech bylo zohlednění stupně únavy a dobrovolnosti volby aktivit, přirozená pestrost

a ponechání dostatku času pro odpočinek. Rekreační aktivity byly v době inspekce realizovány v přírodním prostředí. Školní družina pořádá pro žáky i zájmové aktivity, např. výlety, plavání apod.

Činnost školní družiny je hodnocena jako velmi dobrá.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Souběžně s inspekcí proběhla tematická inspekce zaměřená na „Sledování výchovy a vzdělávání k lidským právům a toleranci“. Výsledky z této tematické inspekce, která probíhá i v jiných školách, budou zpracovány v celostátním měřítku a zveřejněny v souhrnné zprávě ČŠI.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Zařazení do sítě škol

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině.

Mimoškolní činnost

Mimořádná je prezentace školy na veřejnosti a její propojení s obcí. U žáků je pěstována sounáležitost s jejím životem, hrdost na to, že jsou žáky zdejší školy. Při škole je zřízena od roku 1996 Venkovská fotbalová škola Luboše Kubíka. Prostory školy jsou poskytovány pro výuku hry na hudební nástroje a pro práci 9 kroužků Domu dětí a mládeže Holice. Školou jsou zřízené kroužky: výtvarný, rytmika, práce na počítači, rybářský, modelářský, ruční práce, sborový zpěv (2) a cykloturistický. Škola organizuje bruslení a plavání žáků, turistické výlety, letní tábor ŠD a další akce. Dvakrát ročně vychází školní časopis. Škola je centrem kulturního, společenského a sportovního dění v obci.

Dotazník pro rodiče

Žákům byl rozdán dotazník pro rodiče, návratnost byla 86 % (rozdáno 79, vyplněno 68 dotazníků). Zpracované výsledky jsou přílohou této zprávy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina ze dne 6. listopadu 1992, včetně 2 dodatků
2. Statutární listina ze dne 1. února 1993
3. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. července 1999, Školský úřad Pardubice, čj. 1719/99
4. Inspekční zpráva ze dne 5. května 1999, č.j. 102 202/99-2651
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003
6. Koncepční záměry 2000/2005
7. Plán školy na školní rok 2003/2004
8. Organizační řád platný od 1. ledna 1993
9. Organizační struktura platná od 1. září 2003

10. Aktuální vnitřní řád školy, platný od 1. listopadu 1998
11. Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků (dlouhodobý), 2. září 2002
12. Odměny – kritéria nenárokových složek platu ze dne 2. září 2002
13. Plán hospitační a kontrolní činnosti ve školním roce 2003/2004
14. Vnitřní klasifikační řád platný od 1. září 2001
15. Zápisy z pedagogických rad ve školních letech 2002/2003 a 2003/2004
16. Zápisy z porad vedení školy s učitelským sborem ve školních letech 2002/2003 a 2003/2004
17. Protokol o komisionální zkoušce ve školním roce 2002/2003
18. Třídní knihy ve školních letech 2002/2003 a 2003/2004
19. Aktuální stav třídních výkazů a katalogových listů žáků
20. Aktuální rozvrh vyučovacích hodin
21. Tematické plány sledovaných předmětů ve školním roce 2003/2004
22. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 k 30. září 2003
23. Záznamy o práci v nepovinném předmětu – cvičení z českého jazyka, školní rok 2003/2004
24. „Služby – dozor o přestávkách“ (pomoc starších žáků mladším)
25. Přehled výchovně-vzdělávací práce ve ŠD ve školním roce 2003/2004
26. Zápisové lístky žáků do ŠD pro školní rok 2003/2004
27. Řád ŠD platný ve školním roce 2003/2004
28. Týdenní plány ŠD ve školním roce 2003/2004
29. Plán výchovného poradce pro školní rok 2003/2004
30. Individuální vzdělávací plány pro školní rok 2003/2004 žáků s vývojovými poruchami učení
31. Minimální preventivní program sociálně patologických jevů pro školní rok 2003/2004

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou negativně ovlivněny obtížnou dopravní obslužností, zejména však malou velikostí školy. Vedení školy, vzhledem k menšímu počtu pedagogů, s obtížemi zajišťuje, aby veškerá výuka byla uskutečňována učiteli splňujícími kvalifikační požadavky pro jednotlivé předměty. Chybějící odborná, někdy i pedagogická způsobilost učitelů, má v několika případech negativní vliv na celkovou kvalitu výuky některých sledovaných vyučovacích předmětů.

Materiálně-technické podmínky umožňují plnit přijatý vzdělávací program. Započatá výměna žakovských stolků a lavic má pozitivní vliv na somatický vývoj žáků.

Až na výjimky odpovídá průběh sledovaných hodin na 1. stupni kritériím moderní výuky. Též na 2. stupni většinou vytvářejí vyučující svou verbální a nonverbální komunikací se žáky příznivé klima pro výuku. Objevují se však nedostatky v didaktice vyučovacích předmětů související zejména s chybějící potřebnou kvalifikací.

Školní družina splňuje své poslání.

Mimořádně bohatá je nabídka činností pro volný čas žáků.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Tomek	Mgr. Vladimír Tomek, v.r.
Členové týmu	Mgr. Mirka Machková	Mgr. Mirka Machková, v.r.
	Mgr. Věra Rečlová	Mgr. Věra Rečlová, v.r.
	Mgr. Eva Škodová	Mgr. Eva Škodová, v.r.

Další zaměstnanci ČŠI Jan Bakeš
Jitka Chalupníková
Daniela Kmentová
Marta Košutová

V Pardubicích dne 30. ledna 2004

Příloha: Dotazník pro rodiče

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. únor 2004

Razítko

Ředitel školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Břetislav Zahálka

Mgr. Břetislav Zahálka, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-02-21	J2-1008/04-2651
Zřizovatel	2004-02-21	J2-1008/04-2651

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.